

ФОЛЬКЛОРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ П.В. ЛІНТУРА В ОЦІНЦІ ІВАНА ЧЕНДЕЯ ТА ПЕТРА СКУНЦЯ

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія; Соціальні комунікації. Випуск 28
УДК 801.81: 398.

Сенько І. М. Фольклористична діяльність П.В.Лінтура в оцінці Івана Чендея та Петра Скунця; 14 сторінок;
кількість бібліографічних джерел – 21; мова українська.

Анотація. У статті розглядається діяльність фольклориста Петра Лінтура (записи, публікації та дослідження фольклору) в оцінці письменників Івана Чендея та Петра Скунця.

Ключові слова: фольклор Закарпаття, фольклор і література, балади, казки, фольклористика.

В історію української культури П.В.Лінтур (1909-1969) вписав своє ім'я як фольклорознавець [див.: 11, с.188; 6, §31, §44]. У його доробку 12 прижиттєвих видань казок і пісенної творчості Закарпаття – «Угро-русскія коляды» (1942), «Закарпатські казки Андрія Калина» (1955), «Казки зелених гір» (1965), «Народні балади Закарпаття» (1966), «Як чоловік відьму підкував, а кішку вчив працювати» (1966), «Три золоті слова» (1968), «Дідо-Всевідо» (1969)...

У життєписах І. Чендея та П. Скунця також знайдемо свідчення про їх зацікавленість фольклором. У біобібліографічному покажчику «Літературне Закарпаття у ХХ столітті» (Ужгород, 1995) його упорядник Іван Хланта констатує: «Ще за навчання у сільській школі І. Чендей записує народні пісні. Дві добірки коломийок помістила навесні 1938 р. ужгородська газета. До збірника «Казки Верховини» (1960) увійшло шість текстів казок, записаних письменником. Ряд записів пісень опубліковано в книзі «Закарпатські пісні та коломийки» (1965)» [16, с.778]; «П.Скунець – редактор-упорядник збірників сміховинок «Добридень, сусіде!» (1971) та легенд і переказів «Легенди нашого краю» [16, с.656].

Тут треба сказати про те, що обидва письменники у свій час слухали фольклорознавчі лекції П.В.Лінтура: Іван Чендей – під час навчання у Хустській гімназії, де Лінтур у 1938-1941 роках викладав історію і літературу, «спрямовував гімназистів на збирання усної творчості народу: кожен мав записати перекази про виникнення рідного села, про обряди» [12, с.84]; Петро Скунець – під час навчання на українському відділенні філфаку Ужгородського університету (1958-1963), де тоді знаний на той час науковець і педагог викладав історію літератур слов'янських народів, роблячи акцент на юнацьких піснях болгар і сербів, баладних піснях чехів, словаків та поляків, на фольклористичній діяльності братів Миладинович, Вука Караджича, Яна Коллара, Оскара Кольберга.

Про хустський період свого навчання Іван Чендей нагадав авторським дарчим написом на книзі «Птахи полишають гнізда» (К., 1965): «Дорогому моему вчителю, глибокошановному Петрові Васильовичу Лінтуру на добрі згадки про далекі і завжди близькі літа з Хуста. Ужгород. 20 /ХІ 65 р. І. Чендей» [2, с.334]. Про цей же період згадав і Петро Лінтур, роблячи дарчий напис на книзі «Три

золоті слова» (Ужгород, 1968): «Дорогому другу Івану Михайловичу Чендею на память о хустском периоде нашей жизни, когда мы воодушевлялись народным творчеством, любили его всем сердцем как сокровище народной культуры. Ужгород, 30.ХІ. 68. П. Лінтур» [15, с.179].

У 1965 році завдяки їх співпраці вийшов у світ збірник «Казки зелених гір»: тексти від казкаря Михайла Галиці із закарпатського села Дулово на Тячівщині записав П.В.Лінтур, а оскільки тоді заідеологізовані видавництва давали згоду на публікацію фольклорних творів тільки за умови зведення до мінімуму вживання в них діалектних слів, літературне редагування казок Галиці дуже делікатно зробив І.М.Чендей. Петро Скунець про цей збірник казок відгукнувся схвально в огляді «Нові видання фольклору Закарпаття», що був опублікований у газеті «Закарпатська правда» (1966, 13 липня) та в часописі «Народна творчість та етнографія» (1967, № 2, с.97-99).

Крім «Казок зелених гір», П. М. Скунець у народознавчому журналі прорецензував ще три книги видавництва «Карпати» – «Як чоловік відьму підкував, а кішку вчив працювати» (1966; запис текстів та впорядкування П.В.Лінтура, загальна редакція і підготовка текстів І.М.Чендея), «Закарпатські сміховинки» (1966; упорядкував В.Микитась) та «Закарпатські пісні та коломийки» (1965; упорядкували М.Кречко та П.Лінтур). Схвально оцінюючи вихід цих видань, П.М.Скунець зауважив, що у «Закарпатських сміховинках» «не збережено мовний колорит», народні гуморески «надто олітературено», а в збірку закарпатських пісень «потрапило чимало псевдофольклору» – віршовані спроби тих, хто «від стихійного народного мистецтва відійшов, а до професійної майстерності не доріс» [14, с.98]. У той же час про укладені Петром Лінтуром збірники казок рецензент говорить зовсім в іншій тональності:

«Вісімнадцять казок Михайла Галиці складають чималу за обсягом книгу – понад двісті сторінок. Проте ми не знайдемо тут штуочно розтягнутих творів з рихлою композицією; всі образи і деталі в них підпорядковані розкриттю головної ідеї і, як відзначив у вступному слові П. В. Лінтур, вражають гармонійним поєднанням глибокого змісту і довершеності форми... «Казки зелених гір» – надзвичайно цікаве явище, яке заслуговує, на наш погляд, і спеціального дослідження» [14, с.97-98];

«Автор цієї книги, як і попередньої – народ. Проте вона різноманітніша за жанровими і стилістичними особливостями, ширша за тематикою, – резюмує рецензент. – Записана вона з уст багатьох казкарів, імена яких названо у післямові: Василь Іванович Феєр, Юрій Іванович Гебрян, Хома Іванович Плешинець, Іван Іванович Лазар, Михайло Михайлович Гандера. Це люди різного віку і професій, але всім їм дано нести у нові часи відточене століттями народне слово. «Емоційний і щедрий, винахідливий і мудрий трудар-закарпатець прикрашав своє життя – ой, яке нелегке часом! – казкою-думою, – каже І. М. Чендей у передмові. – На крилах казки він здіймався високо, щоб долати відстань од непривітної буденності до озорених світлими надіями обривів». Додамо від себе, що краса, створена народним розумом і серцем, не лише підносила у високий світ, а й закликала творити його» [14, с. 98].

Оцінка Петром Скунцем казкознавчих пошуків Петра Лінтура була співзвучною з відгуками відомих фольклористів Івана Березовського [див.: 1] та Ерні Померанцевої [див.: 10] про збірник казок Андрія Калина – як першу солідну книгу казкового епосу Закарпаття, укладену на основі репертуару одного казкаря. Ерні Померанцева писала:

«Книга «Закарпатські казки Андрія Калина – безсумнівний внесок у сучасну літературу Закарпаття. Широкі читацькі кола із вдячністю оцінять роботу П. Лінтура – записані ним тексти Калина й цікаву вступну статтю, в якій, незважаючи на її вкрай малі розміри, авторові вдалося намалювати яскравий творчий портрет казкаря. Фахівці-літературознавці, фольклористи, етнографи сподіваються на якнайшвидший випуск академічного видання казок Андрія Калина – чудового горінчівського майстра слова, творчість якого є показовим прикладом поєднання століттями виношеної колективної народної традиції з яскравою індивідуальною майстерністю» [10, с. 165].

У той час здійснити академічне видання усної народної творчості – із збереженням діалектних особливостей мови казкаря чи співця – було дуже складною справою. Та П.В.Лінтур реалізував пропозицію Ерні Померанцевої, але на терені баладознавства. У передмові до збірки «Народні балади Закарпаття» (Львів: Вид-во Львівського ун-ту, 1966) він зазначив:

«Тексти баладних пісень друкуються за діалектною формою, зберігаються лексичні, морфологічні, синтаксичні і деякі фонетичні особливості місцевих українських говірок. Укладаючи збірку, ми прагнули підкреслити, що закарпатські балади є органічною частиною українських баладних пісень, намагалися також розкрити їх генетичний зв'язок з східно- і західнослов'янськими піснями та показати їх типологічну близькість до пісень інших народів» [9, с. 3].

На вихід у світ наукового видання народних балад Закарпаття відгукнулися фольклористи Микола Мушинка (журнал «Дукля», 1968, № 1, с. 70–71) та Ян Коморовські (журнал «Slovenský národopis», 1968, № 3, с. 457–458). На Закарпатті

книгу прорецензував Петро Скунець – у газеті «Закарпатська правда» (1968, 3 березня). Якщо зарубіжні фольклорознавці, привітавши вихід книги у світ, особливо за аутентичне відтворення пісень, все ж зацентрували увагу й на суттєвому недоліку видання: записи баллад опубліковано без фіксації їх мелодій, – то П. М. Скунець намагається популярно проінформувати читачів «Закарпатської правди» про зміст цього наукового збірника, жанрові особливості балад та спорідненість закарпатських варіантів з народнопісенними творами центральної України («Тополя», «Про Бондарівну»).

Свою рецензію П. М. Скунець починає згадкою про збірник «Народні балади Закарпаття» (Ужгород, 1959), який також був укладений П. В. Лінтуром і як перше окреме видання балад на Україні викликав «жвавий інтерес численних шанувальників фольклору і науковців» (рецензент, очевидно, мав на увазі статтю літературознавця й дослідника народної творчості Олекси Мишанича «Балади Закарпаття» в № 2 журналу «Народна творчість та етнографія» за 1963 рік). Рецензуючи львівське видання балад, Петро Скунець знав, що упорядник цього збірника на той час у своєму доробку мав вісім книг, серед них «Zakarpatske pohádky» (Прага, 1958), «Мастер Иванко» (Москва, 1960), тому назвав П.В.Лінтура «одним із найактивніших збирачів і дослідників народної творчості на Україні». Новій баладознавчій книзі закарпатського фольклориста рецензент дав високу оцінку:

«Загалом на Закарпатті записано понад 400 баладних текстів. З них 141 увійшов до збірника. Проте й опубліковані варіанти дають уяву про народну творчість, де всі моральні критерії суспільства сходяться в долі простої людини, де навіть особиста трагедія людини підкоряє собі суспільну думку завдяки своїй незвичайності...

Безперечна наукова цінність збірника в тому, що до нього увійшли тексти, досі ніде не опубліковані. Оскільки подано різні варіанти одних і тих же творів – від найдавніших до найновіших – часто можна простежити, як шліфувалося народне слово, як набувало воно з часом нового звучання» [13].

Назвавши баладу «Смерть Довбуша» окрасою збірника, рецензент зі знанням теорії жанрів зауважує, що вона «має багато ознак історичної пісні». І далі, розуміючи, що важко «провести чітку межу між баладою й ліричною чи історичною піснею», він аналізує, як на цю проблему дивиться П.В.Лінтур у вступній статті до збірника. Рецензент віддає належне автору – статтю його назвав «добре продуманою, переконливою, багатою на спостереження та наукові дані», але при цьому дорікнув ученому, що той, «характеризуючи попередні визначення і відзначаючи їхню незадовільність, врешті-решт вдається до звичайного опису особливостей жанру». Такий докір вважаємо безпідставним, бо, виділивши шість жанрових особливостей баладних пісень (1/ «балада *оповідає* про *надзвичайні пригоди*», 2/ «розповідає переважно про похмурі, *трагічні випадки*», 3/ «баладам властивий *елемент чудесного*», 4/ «балада відображає домашній побут і

малює картини переважно з особистого життя», 5/ «дійові особи балади, її «герої» — люди прості, звичайні», 6/ «дія в баладі розвивається надзвичайно швидко і напружено», її властиві «не тільки драматизм і динамізм, але і діалогічна форма викладу», П. В. Лінтур науково і переконливо обґрунтував необхідність виокремлення балад із масиву українських пісень в окрему жанрову групу.

Тож Петро Скунець закінчив рецензію високою оцінкою внеску фольклориста П.В.Лінтура в баладознавство: «Словом, не обійшлося без недоробок, хай маленьких, але недоробок. Та перше наукове видання закарпатських балад допоможе багатьом фольклористам глибше зрозуміти нашу давнину, джерела народної творчості, взаємообмін народів духовними надбутками, шлях пісні із минулого в сьогодні» [13].

І сам поет, за словами дослідниці його творчості Олександри Ігнатівич, захоплювався поезією баладних пісень Закарпаття, які найповніше представлені у збірці Петра Лінтура: «Значне місце у надбутку П.Скунця посідають балади. Окрему групу становлять балади з казково-фантастичними сюжетами (“Розрив-трава”, “Трепета”), що вбирають переспіви народних легенд, казок чи пісень» [4].

Це природно і закономірно, бо, як писав Іван Чендей в огляді «Фольклорні багатства Закарпаття» (журн. «Народна творчість та етнографія», 1966, № 6), «природа наділила закарпатців невгасимою любов'ю до прекрасного», і це «проявляється скрізь і в усьому: у народному одязі, що такий розмаїтий і неповторний, у своєрідній архітектурі, у формі побутових речей, а найбільше в усній народній поетичній творчості. Тут найповніше і найяскравіше виявився творчий дух народу, його велич у мрії та фантазії, його погляди на життя і мораль, на обов'язок і правду, честь і гідність» [17, с.60].

Говорячи про усну народну творчість, Іван Чендей зробив наголос на її ролі у формуванні та утвердженні національної свідомості народу: «Скільки робилося, щоб узяти од трудящих Закарпаття найдорожче — мову! Але закарпатські українці вистояли, зберегли себе духовно; вони не забували, що належать до великого народу: з великою історією і славною минувиною; пам'ятали про золотoverхий Київ і сивий Дніпро, вірили у визволення і возз'єднання, ані на мить не зневірялися у боротьбі за свої права на свободу і щастя... І тут їм особливо надавала снаги усна народна поетична творчість. Вона була частиною великого і бездонного океану всієї української народної творчості, що переливався за високі зелені Карпати, щоб і тут заграти сплесками невимовно прекрасних хвиль народної мудрості. Народна творчість була тією силою, що, зокрема, допомагала вистояти там, де йшлося про денационалізацію і асиміляцію; вона живила здорові джерела непоборності духу, чуття єдиної великої родини, пробуджувала свідомість» [17, с.60].

Автор цього огляду спостеріг, що колективи художньої самодільності, Закарпатський народний хор під керівництвом Петра Милославського своїм репертуаром вплинули на поширення закарпатсь-

ких пісень по всій Україні: «Кращі колективи художньої самодільності виступали в Києві і Москві, в містах республіки. Пісні хвилювали і збагачували тих, хто їх слухав, ставали їх надбутком. Художня самодільність за межами області радо брала їх у свій репертуар, ними зацікавлювалися професійні колективи. І вже нині такі твори, як «Терен цвіте», «Через поле широкее», «Іванку, Іванку», «Тече вода каламутна», «Серед села дичка», «Коли оту команицю сіяли», «Ішов Іван в полонину косити», «Летів пташок понад воду» та багато інших, увійшли в неоціненну скарбницю нашої загальноукраїнської пісенної культури» [17, с.63].

Характеризуючи процес вивчення фольклорних багатств Закарпаття, автор зробив наголос на фольклористичній діяльності Петра Лінтура у 1955-1965 роках, при цьому із знанням справи згадав його попередників (Яків Головацький, Михайло Врабель, Володимир Гнатюк, Філарет Колесса, письменники Олександр Маркуш та Лука Дем'ян), проаналізував зроблене фольклористом у порівнянні з доробком інших тогочасних збирачів усної народної творчості краю – Миколи Яська (збірник атеїстичного фольклору «Скавав піп через пліт»), Михайла Кречка (збірник «Закарпатські народні пісні», 1959), Василя Піпаша-Косівського (збірка коломийок «Трембіта», 1964), Василя Іваня («Скарби народної мудрості: закарпатські українські прислів'я та приказки», 1959)... Останній збірник справедливо розкритиковано за наявність у ньому ненародних, зфальсифікованих текстів:

«Основним недоліком збірника є те, що він складався без чіткого розрізнення, де прислів'я, приказка, а де пустий набір слів, що не відзначається ані гостротою думки, ані красою і емоційністю. Складається враження, що велика кількість збірника — плід невивагливої фантазії, ремісничкі підробки». І далі автор, процитувавши вісім неоконкретних висловів із збірника «Скарби народної мудрості» («Іван вчора танк вів – сьогодні і трактор повести зумів», «Пильну колгоспної худоби, як ока в лобі» та ін.), резюмує: «На мою думку, значною провиною перед читачем є спроба упорядника видати такі й подібні зразки за іскорки народної мудрості» [17, с.65].

І про «Трембіту» Василя Піпаша-Косівського зауважено, що «у цій книзі «не зовсім вдало систематизовано матеріал», «є чимало штучного, випадкового, не перевіреного часом» [17, с.64].

Та на фоні навіть таких видань, які в огляді похвалено («Закарпатські народні пісні» (Ужгород, 1959) – за тексти з нотами та за вступну статтю Михайла Кречка, в якій «наголошено на зв'язках між закарпатською українською піснею та піснею загальноукраїнською»; укладений З. І. Василенко збірник «Закарпатські народні пісні» (К., 1962) – за «нотний матеріал до кожної пісні», «досить ґрунтовну теоретичну вступну статтю про народну пісню Закарпаття», за словник діалектних слів та виразів, за примітки в збірнику, які «свідчать про велику роботу упорядника»), здобутки П. В. Лінтура вражають своєю масштабністю. Іван Чендей назвав

9 укладених фольклористом збірників народної мудрості краю, із них 4 видання охарактеризував детально: «Закарпатські казки Андрія Калина» (1955), «Казки зелених гір» (1965), «Як чоловік відьму підкував, а кішку вчив працювати» (1966), «Народні балади Закарпаття» (1959) – усі під кутом зору науковості. Сказано про те, що після появи збірки казок Калина на Закарпатті посилювалися «увага та інтерес до видань усної народної творчості», що більшої постаті серед казкарів за Михайла Галицю, репертуар якого склав книгу «Казки зелених гір», на Закарпатті нема: «Радієш за нього і відчуваєш велику вдячність до Петра Лінтура, що записав його казки». При оцінці збірника балад підкреслено, що їх проілюстрували художники Федір Манайло та Антон Кашшай – «обидва добрі знавці побуту, звичаїв закарпатців», що в книзі вміщено докладні примітки, з яких «довідуємося про «географію» балад, їх побутування на Закарпатті».

Заслугують на увагу й міркування Івана Чендея про те, що потрібно робити видавництву «Карпати» і фольклористам краю для нових здобутків на теренах фольклорознавства: видати збірники легенд та переказів, «колядок у щонайширших записках та варіантах», «весільних обрядів з варіантами окремих місцевостей Закарпаття і Верховини зокрема», «бодай невелику книгу про самих казкарів»... Зроблено наголос, що «край потрібні наукові видання усної народної творчості, з великими статтями дослідницького характеру, узагальненнями, широким коментарем та апаратом», що «у фольклориста Петра Лінтура роками лежить фундаментальна праця про казкарів села Горінчова».

Дещо із цих пропозицій реалізовано самим П. Лінтуром (післямова до збірника «Легенди Карпат» [7], львівське наукове видання 1966 року «Народні балади Закарпаття»), дещо уже після смерті фольклориста (помер у 1969 році): «Казки одного села» [5], «Зачаровані казкою» [3].

Про великий внесок П.В.Лінтура в українське баладознавство і казкознавство Іван Чендей розповів у нарисі «Вікна його робітні» [18] та в статтях «На фольклорній ниві» [20], «Лінтур – живий і неповторний» [21]. Та найповніше свої погляди на фольклористичну діяльність відомого науковця-славіста письменник виклав у статті-рецензії «Його великий світ» (у газ. «Закарпатська правда», 1985, 3 березня; передруковано в книзі «Будівничий культури: збірник матеріалів до 100-річчя від дня народження Петра Лінтура», Ужгород, 2010). Цією розлогою рецензією він відгукнувся на вихід у світ книги «Зачаровані казкою: українські народні казки Закарпаття в записках П.В.Лінтура» (Ужгород: Карпати, 1984), упорядкованої автором цих рядків та дружиною фольклориста Василюною Лінтур. Замість традиційної післямови в книзі опубліковано розвідку збирача народних скарбів «Казкарі Закарпаття і їх репертуар», скомпоновану з його рукописних матеріалів – статей «Українські народні казки» та «Збирання фольклору Закарпаття», а також рукописного тексту кандидатської дисертації «Закарпатський казкар Андрій Калин». З тих матеріалів видно, як глибоко їх автор знав усну

народну творчість не тільки закарпатців, а й усього слов'янства, знав і про внесок у її вивчення Яна Благослава, Михайла Лучкая, Якова Головацького, Михайла Фінцицького, Кирила Сабова, Анатолія Кралицького, Володимира Гнатюка, Івана Верхратського... Петро Лінтур підрахував, що до нього на Закарпатті записано понад 1200 казок, а він від казкарів краю записав більше творів цього жанру – понад 1500 [8, с. 500–501]. У книгу «Зачаровані казкою» відібрано 112 творів казкового епосу з репертуару 19 казкарів – Андрія Калина, Михайла Галиці, Василя Короловича, Івана Ільтя, Степана Бочка...

У рецензії Іван Чендей наголошує, що Петро Лінтур як дослідник народної творчості Закарпаття був справді зачарований казками, знав теоретичні питання й історію казкознавства:

«Певно, він, Петро Васильович, був серед отих справжніх мудреців і цінителів фольклору, котрі завжди пам'ятають неоціненне його значення в збереженні самотності, духовності, моралі. Народна мудрість у пісні, в казці і легенді, в прислів'ях, у барвистих обрядах та ритуалах, в релігії, в народній ноші хіба не спричинилася до збереження духу і самих закарпатських українців продовж віків іноземного лихоліття?...

Та чи не найбільшим, чи його серцю не наймилішим був таки світ казки? Добре вивчивши і знаючи казкову традицію українців та росіян, увійшовши в світ казки слов'ян взагалі, Лінтур був добре обізнаний з народними казками Західної Європи, віддалених континентів. Закарпатську казку саме Лінтур знав найкраще, саме йому тут пощастило найбільше» [19, с.227-228].

Рецензент, будучи також зачарованим казками і знаючи, як важко знайти талановитого носія народної мудрості, захоплювався умінням Лінтура знаходити оповідачів-творців:

«Попри велику фахову обізнаність, що відбувається протягом не року-двох, вимагає багатьох знань різного характеру аж до побуту та історії господарського розвитку. Петро Васильович завжди умів знаходити не просто казкарів, котрі в пам'яті берегли почуте, проносили його з собою й переказували іншим. У тривалі спілкування Лінтур вступав з казкарями-творцями, котрі попри добру пам'ять відзначалися талантом, здатні були й самі творити, почуте ж збагачували власним домислом...

По-друге. Лінтур володів неабияким хистом у спілкуванні з «казкарями, як правило, простими людьми з села, робітниками. Він легко входив у довіру та взаємність не тільки завдяки особистій привабливості, доступності та безпосередності, але й внаслідок інтелігентності, знання народної душі і характеру» [19, с.228].

В рецензії є схвальні слова про укладений із записів фольклориста збірник «Казки одного села» (Ужгород, 1979): «Книгою Горінчево занесене на карту у фольклористиці для вічності» [19, 229]. Схвально сказано й про оформлення книги: «Приємне враження від праці художника М. М. Дем'яна — він має свої заслуги, аби антологія вражала. Портрет П.В.Лінтура, створений Дем'яном, позначений

м'якістю, я сказав би — глибинно проникливістю у світ фольклориста» [19, с.232]. Тобто рецензент вважає за потрібне ілюструвати науково-популярні видання казок.

Завершується рецензія словами, що книга «Зачаровані казкою» є «свідчення невмирущості не тільки створеного народом, але й залишеного в спадок нам видатним творцем культури народу нашого» [19, с.232].

Бачимо, що два письменники – поет і прозаїк – розглядали фольклористичну діяльність у контексті їх зацікавленості: поет Петро Скунець більше уваги вділив баладознавству, а прозаїк Іван Чендей – казкознавству фольклориста, але обидва зійшлися в одному: Петро Лінтур своєю збирацькою й дослідницькою роботою прославив рідний край, вписав яскраву сторінку в науку про українську усну народну творчість.

Література

1. Березовский И. П. Звонкие поэмы закарпатских полонин // Советская Украина. – 1956. – № 3. – С.175-176.
2. Боднар В. Дарчі написи на книгах із бібліотеки Петра Лінтура // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. – Ужгород: Говерла, 2008. – Вип. 18. – С.175–178.
3. Зачаровані казкою: українські народні казки Закарпаття у записах П. В. Лінтура / Упоряд. І. М. Сенько та В. В. Лінтур. – Ужгород: Карпати, 1984. – 526 с.
4. Ігнатович О. С. Творчість Петра Скунця: проблематика та художня еволюція. На правах рукопису // disser.com.ua/contents/6234.html.
5. Казки одного села / Запис текстів, післямова та прим. П. В. Лінтура; Упоряд. Ю. Д. Туряниця. – Ужгород: Карпати, 1979. – 367 с.
6. Лановик М. Б., Лановик З. Б. Українська усна народна творчість: Підручник / Мар'яна Лановик, Зоряна Лановик – К.: Знання-Прес, 2001. – С. 591 с.
7. Легенди Карпат / Упор., заг. ред. Г. І. Ігнатовича; Післясл. П. В. Лінтура. – Ужгород: Карпати, 1968. – 304 с.
8. Лінтур П. В. Казкарі Закарпаття і їх репертуар // Зачаровані казкою: українські народні казки Закарпаття у записах П. В. Лінтура / Упор. І. М. Сенько та В. В. Лінтур. – Ужгород: Карпати, 1984. – С.496–511.
9. Народні балади Закарпаття / Упор., вст. ст. і прим. П.В.Лінтура. – Львів: Вид-во Львівського університету, 1966. – 284 с.
10. Померанцева Е. Закарпатские сказки // Советская этнография (Москва). – 1956. – № 3. – С. 164–165.
11. Поп В. С. Лінтур / В. С. Поп // Українська літературна енциклопедія. – Т. 3.– К.: Українська енциклопедія, 1995. – С.188.
12. Сенько І. М. Заповнена анкета, або Життєпис Петра Лінтура / Іван Сенько. – Ужгород : [б.в.], 1999. – 143 с. – (Поличка «Карпатського краю).
13. Скунець П. Із народних глибин / Петро Скунець // Закарпатська правда. – 1968. – 3 березня.
14. Скунець П. Нові видання закарпатського фольклору / Петро Скунець // Народна творчість та етнографія. – 1967. – № 2. – С.97-99.
15. Трещак М. Авторські інскрипти на подарованих Івану Чендею книгах / Марія Трещак // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Ужгород: Говерла, 2008. – Вип.16. – С.178–181.
16. Хланта І. В. Літературне Закарпаття у ХХ столітті: Бібліографічний покажчик. – Ужгород: Закарпаття, 1995. – 967 с.
17. Чендей І. М. Фольклорні багатства Закарпаття / І.М.Чендей // Народна творчість та етнографія. – 1966. – № 6 – С.60–64.
18. Чендей І. М. Вікна його робітні / Іван Чендей // Жовтень. – 1969. – №7. – С. 94–99.
19. Чендей І. М. Його великий світ // Будівничий культури: збірник матеріалів до 100-річчя від дня народження Петра Лінтура / Упоряд. І. М. Сенько. – Ужгород: Карпати, 2010. – С.227–232.
20. Чендей І. М. На фольклорній ниві / Іван Чендей // Літературна Україна. – 1970. – 30 червня.
21. Чендей І. М. Лінтур – живий і неповторний / Іван Чендей // Новини Закарпаття. – 1994. – 30 квітня. – С.12.

Іван Сенько

ФОЛЬКЛОРИСТИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ П. В. ЛИНТУРА В ОЦЕНКЕ ИВАНА ЧЕНДЕЯ И ПЕТРА СКУНЦА

Аннотация. В статье рассматривается деятельность фольклориста Петра Линтура (записи, публикации и исследования фольклора) в оценке писателей Ивана Чендея и Петра Скунца.

Ключевые слова: фольклор Закарпаття, фольклор и литература, баллады, сказки, фольклористика.

Ivan Senyko

ACTIVITIES P. V. LINTUR ON THE STUDY OF FOLKLORE IN THE EVALUATION OF IVAN CHENDEY AND PETRO SKUNTS

Summary. The article reviews the activities of folklorist Peter Lintur (picking, publications and studies folklore) in the evaluation of writers Ivan Chendey and Peter Skunts.

Key words: folklore of Transcarpathia, folklore and literature, ballads, fairy tales, science of folklore.

Сенько Іван – кандидат філол. наук, завідувач кафедри російської літератури УжНУ.